

Parlamentul
Republicii Moldova

OK - 21-05-01 nr.

11,05, 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Curtea Constituțională

Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28

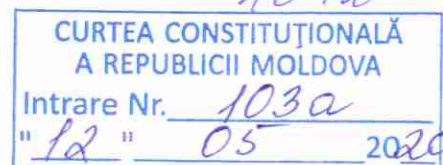
În conformitate cu prevederile art. 38 alin. 1) lit. g) și art. 39 al Codului
jurisdicției constituționale, prezint Curții prezenta sesizare pentru exercitarea
controlul constituționalității unor prevederi ale următoarelor legi:

- Articolului 11 alineat (1) litera e) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*.
- Articolului 12 alineat (1^a) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*.
- Articolului I alineat 10 din *Legea nr. 132 din 21.12.2017*, prin care a fost abrogat alineatul 2 din articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.

Cu înalte considerațiuni,

Oazu Nantoi

deputat în Parlamentul Republicii Moldova

1. Autorul sesizării:

Oazu Nantoi

deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Adresa: Republica Moldova, MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

2. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare unele prevederi ale următoarelor legi:

2.1 Articolului 11 alineat (1) litera e) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: ” ... *cu condiția că, la momentul nașterii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordate de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova.*”

2.2 Articolului 12 alineat (1¹) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: ” ... *cu vârsta de peste 18 ani, ...* ”.

2.3 Articolului I alineat 10 din *Legea nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: ”... *alineatul (2) se abrogă*”, prin care a fost abrogat alineatul 2 din articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 112 din 09.06.2011*.

3. Cadrul normativ pertinent:

Constituția Republicii Moldova,

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Declarația Universală a drepturilor omului

* * *

Notă: Aderat la Declarație prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.90

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 15

- 1. Orice individ are dreptul la o cetățenie.*
- 2. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenia sa nici de dreptul de a-și schimba cetățenia.*

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice

din 16.12.1966

Notă: Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.90

Articolul 2

- 1. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile recunoscute în prezentul Pact, fără nici o deosebire, în special de rasă, culoare, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.*
- 2. Statele părți la prezentul Pact se angajează ca, potrivit cu procedura lor constituțională și cu dispozițiile prezentului Pact, să adopte măsurile care să permită luarea unor măsuri legislative sau de alt ordin, menite să traducă în viață drepturile recunoscute în prezentul Pact care nu ar fi încă în vigoare.*

Articolul 24

- 1. Orice copil, fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, origine națională sau socială, avere sau naștere, are dreptul din partea familiei sale, a societății și a statului la măsurile de ocrotire pe care le cere condiția de minor.*
- 2. Orice copil trebuie să fie înregistrat după naștere și să aibă un nume.*
- 3. Orice copil are dreptul de a dobândi o cetățenie.*

**Convenția internațională
cu privire la drepturile copilului
din 20.11.1989**

Notă: Aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.408-XII din 12.12.90

Articolul 2

1. Statele părți se angajează să respecte drepturile care sunt enunțate în prezenta Convenție și să le garanteze tuturor copiilor care țin de jurisdicția lor, fără nici o distincție, indiferent de rasa, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie a copilului sau a părinților sau a reprezentanților săi legali, de originea lor națională, etnică sau socială, de situația lor materială, de incapacitatea lor, de nașterea lor sau de altă situație.

2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca copilul să fie efectiv protejat împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancțiuni motivate de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

Articolul 3

1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 7

1. Copilul este înregistrat imediat după nașterea sa și are de la această dată dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și, în măsura posibilului, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi crescut de aceștia.

2. Statele părți vor veghea la aplicarea acestor drepturi conform legislației lor naționale și obligațiilor asumate potrivit instrumentelor internaționale aplicabile în materie, în mod deosebit în cazurile în care, în absența acestora, copilul s-ar găsi în situația de a fi apatrid.

Articolul 8

1. Statele părți se angajează să respecte dreptul copilului de a-și păstra identitatea, inclusiv cetățenia, numele său și relațiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără amestec ilegal.

2. Dacă un copil este lipsit, în mod ilegal, de elementele constitutive ale identității sale sau de unele din acestea, statele părți vor acorda asistența și protecția corespunzătoare pentru ca identitatea sa să fie restabilită cât mai repede posibil.

Articolul 41

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu va afecta orice prevedere mai potrivită pentru înțelegerea drepturilor copilului, care poate figura în:

- a) legislația unui stat parte sau în*
- b) dreptul internațional în vigoare pentru acest stat.*

Convenția
privind reducerea cazurilor de apatridie din 30.08.1961

Notă: Aderat prin Legea nr. 252 din 08.12.2011

Statele contractante,

acționând în conformitate cu Rezoluția 896(LX), adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite din 4 decembrie 1954,

considerând că este de dorit să se reducă starea de apatridie printr-un acord internațional, au convenit după cum urmează:

Articolul 1

1. Orice stat contractant va acorda cetățenia sa unei persoane născute pe teritoriul său, care, altfel, ar fi apatridă. Cetățenia se va acorda:

a) la naștere, de drept; sau

b) în baza unei cereri formulate în modalitățile prevăzute de legislația internă, către autoritatea competentă, de către cel interesat sau în numele său. Sub rezerva dispozițiilor alin. 2 al prezentului articol, nici o astfel de cerere nu poate fi respinsă. Statul contractant a cărui legislație prevede acordarea cetățeniei sale la cerere poate, de asemenea, să acorde cetățenia, de drept, la vârsta și în condițiile fixate prin legislația sa.

Articolul 4

1. Orice stat contractant va acorda cetățenia sa unei persoane care nu s-a născut pe teritoriul unui stat contractant și care, altfel, ar fi considerată apatridă, dacă la data nașterii persoanei respective tatăl sau mama avea cetățenia primului stat. Dacă părinții nu aveau aceeași cetățenie la data nașterii persoanei, problema dacă cetățenia acesteia va fi a tatălui sau a mamei sale va fi soluționată de legislația națională a statului contractant. Cetățenia atribuită conform dispozițiilor acestui alineat se va acorda:

a) la naștere, de drept; sau

b) în baza unei cereri formulate în modalitățile prevăzute de legislația internă, către autoritatea competentă, de către cel interesat sau în numele său. Sub rezerva dispozițiilor alin. 2 al prezentului articol, nici o astfel de cerere nu poate fi respinsă.

2. Statul contractant poate să acorde cetățenia sa, conform dispozițiilor alin. 1 al prezentului articol, sub rezerva îndeplinirii uneia sau mai multora dintre următoarele condiții:

a) cererea să fie formulată mai înainte ca persoana interesată să împlinească vârsta stabilită de statul contractant, aceasta neputând fi mai mică de 23 de ani;

b) persoana interesată să fi avut reședința obișnuită pe teritoriul statului contractant pe o perioadă stabilită de statul respectiv, care precedă imediat formularea cererii și care nu poate depăși 3 ani;

c) persoana interesată să nu fi dobândit la naștere sau ulterior o altă cetățenie.

Convenția Europeană cu privire la cetățenie

din 06.11.1997

Notă: Ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.621-XIV din 14.10.1999

Articolul 4

Principiile

Normele interne cu privire la cetățenie ale fiecărui Stat Parte trebuie să corespundă următoarelor principii:

a) fiecare persoană are dreptul la cetățenie;

b) apatridia se evită;

c) nimeni nu poate fi privat de cetățenie sa în mod arbitrar;

d) nici căsătoria, nici desfacerea unei căsătorii dintre un cetățean al unui Stat Parte și un străin, nici schimbarea cetățeniei unuia dintre soți în timpul căsătoriei nu va afecta în mod automat cetățenia celuilalt soț.

Articolul 6

Dobândirea cetățeniei

1) Fiecare Stat Parte va stipula în legislația sa internă dobândirea cetățeniei sale ex lege de către următoarele persoane:

a) copiii, unul dintre părinții cărora la momentul nașterii acestor copii are cetățenia acestui Stat Parte, ținându-se cont, totodată, de orice excepție prevăzută în legislația sa internă cu privire la cazurile copiilor născuți peste hotare, în raport cu copiii, drepturile părintești asupra cărora sunt stabilite în baza recunoașterii, hotărârii judecătorești sau în baza unor proceduri analoage, fiecare Stat Parte poate prevedea ca copilul să dobândească cetățenia sa în conformitate cu procedurile stabilite în legislația sa internă.

4) Fiecare Stat Parte va prevedea în legislația sa internă posibilități ce facilitează dobândirea cetățeniei sale de către următoarele persoane:

b) copiii unuia dintre cetățenii săi, care cad sub incidența excepției stipulate la subparagraful a) al paragrafului 1) din articolul 6;

e) persoanele care s-au născut pe teritoriul său și locuiesc aici cu titlu legal;

***Legea cetățeniei Republicii Moldova
nr. 1024-XIV din 02.06.2000***

Articolul 4. Reglementarea juridică

Problemele privind cetățenia Republicii Moldova se reglementează de Constituția Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezenta lege, precum și de alte acte normative adoptate în corespundere cu acestea.

Articolul 7. Principiile generale ale cetățeniei

Regulile asupra cetățeniei Republicii Moldova se întemeiază pe următoarele principii:

- a) dreptul fiecărei persoane la o cetățenie;***
- b) nediscriminarea cetățenilor, indiferent de temeiurile dobândirii cetățeniei;***
- c) inadmisibilitatea privării arbitrare a persoanei de cetățenia ei și de dreptul de a-și schimba cetățenia;*
- d) evitarea apatridiei;***
- e) neproducerea de efecte, prin schimbarea cetățeniei unuia dintre soți, asupra cetățeniei celuilalt soț sau asupra cetățeniei copilului dacă nu există o cerere scrisă în acest sens a părinților.*

Articolul 9. Prioritatea normelor tratatelor internaționale

Dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele din prezenta lege, prioritate au normele tratatelor internaționale.

Articolul 10. Temeiurile dobândirii cetățeniei

(1) Cetățenia Republicii Moldova se dobândește prin:

- a) naștere;*
- b) recunoaștere;*
- c) adopție;*
- d) redobândire;*
- e) naturalizare.*

(2) Cetățenia Republicii Moldova poate fi dobândită și în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 11. Dobândirea cetățeniei prin naștere

(1) Este considerat cetățean al Republicii Moldova copilul:

a) născut din părinți, ambii sau unul dintre care, la momentul nașterii copilului, este cetățean al Republicii Moldova;

b) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți apatrizi sau beneficiari de protecție internațională;

c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, cu condiția că, la momentul nașterii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordate de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova.

(2) Copilul găsit pe teritoriul Republicii Moldova este considerat cetățean al ei, atât timp cât nu este dovedit contrariul, până la atingerea vârstei de 18 ani.

(3) Asupra cetățeniei copilului prevăzut la alin.(1) lit. c) hotărâsc, de comun acord, părinții acestuia. În cazul în care părinții nu cad de comun acord, asupra apartenenței copilului la Republica Moldova va decide instanța de judecată, ținând cont de interesele acestuia. În cazul copilului care a atins vârsta de 14 ani se cere consimțământul lui, autentificat de notar.

Articolul 12. Dobândirea cetățeniei prin recunoaștere

(1) Sunt recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova persoanele care au dobândit și au păstrat această cetățenie potrivit legislației anterioare, precum și persoanele care au dobândit cetățenia conform prezentei legi.

(1¹) Persoanele cu vârsta de peste 18 ani, născute pe teritoriul Republicii Moldova, care nu sunt luate în evidență de autoritatea competentă ca cetățeni ai Republicii Moldova și care nu dețin dovada cetățeniei sunt recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova, iar data dobândirii cetățeniei se consideră data exprimării consimțământului în scris în acest sens. În cazul în care persoana nu este de acord cu data dobândirii cetățeniei, la solicitarea acesteia, autoritatea competentă determină data dobândirii cetățeniei în temeiul documentelor care confirmă că persoana respectivă întrunea sau întrunește condițiile prevăzute de legislația în vigoare sau de cea anterioară în materie de cetățenie, prin care a fost declarată cetățean al Republicii Moldova.

(2) Sunt recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova persoanele care și-au exprimat dorința de a deveni cetățeni ai Republicii Moldova și anume:

a) persoanele născute în străinătate care au cel puțin unul dintre părinți, bunici sau străbunici născut pe teritoriul Republicii Moldova;

b) persoanele care până la 28 iunie 1940 au locuit în Basarabia, în Nordul Bucovinei, în ținutul Herța și în R.A.S.S.M., urmașii lor;

c) persoanele deportate sau refugiate de pe teritoriul Republicii Moldova începând cu 28 iunie 1940, precum și urmașii lor;

d) persoanele care la data de 23 iunie 1990 locuiau legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova și care continuă să locuiască în prezent.

(3) Persoanele prevăzute la alin.(2) din prezentul articol nu pot fi recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova în cazul în care, în procesul de recunoaștere, prezintă informații false sau ascund unele date pertinente, a căror cunoaștere ar duce la respingerea cererii, și/sau în cazul în care cad sub incidența art.20 alin.(1) lit. a)–e).

Articolul 20. Temeiurile refuzului de acordare sau redobândire a cetățeniei

(1) Cetățenia Republicii Moldova nu se acordă persoanei sau nu poate fi redobândită de persoana care:

- a) a săvârșit crime internaționale, militare sau crime împotriva umanității;
- b) a fost implicată în activitate teroristă;
- c) în perioada de examinare a cererii, execută sau are de executat pedeapsa penală privativă de libertate în temeiul sentinței instanței de judecată, are antecedente penale nestinse sau se află sub urmărire penală;
- d) desfășoară activitate care periclitează securitatea statului, ordinea publică, sănătatea și moralitatea populației;
- e) nu întrunește integral condițiile pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova, stabilite de prezenta lege;
- f) în procesul de acordare sau de redobândire a cetățeniei, prezintă informații false sau ascunde unele date pertinente.

(2) Prevederile alin.(1) lit. c) nu se aplică față de persoanele specificate la art.12 alin.(2) în cazul când acestea nu sunt cetățeni ai unui alt stat. (alineatul 2 exclus prin Legea nr.132 din 21.12.2017)

Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000 nr. 132 din 21.12.2017

Art. I. – Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 9 decembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

10. Articolul 20:

în denumire, cuvintele „a acorda cetățenie” se substituie cu cuvintele „acordare sau redobândire a cetățeniei”;

alineatul (1):

în partea introductivă, după cuvintele „nu se acordă persoanei” se introduc cuvintele „sau nu poate fi redobândită de persoana”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) în perioada de examinare a cererii, execută sau are de executat pedeapsa penală privativă de libertate în temeiul sentinței instanței de judecată, are antecedente penale nestinse sau se află sub urmărire penală;”

alineatul se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) în procesul de acordare sau de redobândire a cetățeniei, prezintă informații false sau ascunde unele date pertinente.”

alineatul (2) se abrogă.

4. Opinii ale organismelor internaționale:

4.1 Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, în Observații finale asupra celui de-al patrulea raport periodic din Olanda, din 16.07.2015, a statuat:

” Apatridia și naționalitatea

32. *Comitetul salută faptul că statul parte este în curs de modificare a Actul privind naționalitatea, pentru a extinde accesul la cetățenia sa pentru copiii apatrizi născuți în Olanda fără permis legal de ședere. Cu toate acestea, observă că propunerea amendamentele nu acoperă copiii ai căror părinți nu cooperează cu statul parte Autoritățile.*

33. *Comitetul recomandă statului parte să se asigure că toți copiii apatrizi născuți pe teritoriul său, indiferent de statutul de rezidență, au acces cetățenie fără nicio condiție. În special, recomandă statului parte să nu adopte cerința propusă de cooperarea părinților cu autoritățile.”*

Observațiile Comitetului pot fi găsite la link-ul:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/NL/D/CO/4&Lang=Fr

5. Pretinsele încălcări și argumentele de rigoare

Fiind țară membră a Organizației Națiunilor Unite și a Consiliului Europei, Republica Moldova, începând cu primele zile ale statalității sale, a semnat, a aderat și a ratificat mai multe instrumente internaționale și regional, ce stabilesc mai multe standarde internaționale privind drepturile omului, dar și obligă statele semnatare să respecte aceste standarde asumate prin aderare/ratificare.

Încă în 1990, imediat după declararea suveranității sale, Republica Moldova a aderat la *Declarația Universală a drepturilor omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția internațională cu privire la drepturile copilului.*

În 1999 Republica Moldova a ratificat *Convenția Europeană cu privire la cetățenie*. În anul 2011 eforturile Republicii Moldova de asumare a înaltelor standarde internaționale din domeniul drepturilor omului au continuat prin aderarea la *Convenția ONU privind statutul apatrizilor* și la *Convenția ONU privind reducerea cazurilor de apatridie*.

Actele internaționale enunțate prevăd, *inter alia*, dreptul fundamental al oricărui individ la cetățenie și consfințesc principiul de evitare a situațiilor de apatridie.

Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV a fost adoptată la 02.06.2000. În mare măsură prevederile Legii corespundea standardelor internaționale. În anul 2011, înainte de aderarea la *Convențiile ONU privind statutul apatrizilor și privind reducerea cazurilor de apatridie*, Parlamentul a adoptat legea nr. 112 din 09.06.2011, prin care *Legea cetățeniei Republicii Moldova* a fost modificată și completată, inclusiv pentru prevenirea și reducerea cazurilor de apatridie, în conformitate cu *Convențiile* aderarea la care urma să aibă loc în decembrie 2011.

Din păcate, din motive necunoscute de autorul prezentei Sesizări, în anul 2017 prin *Legea nr. 132* au fost modificate unele prevederi ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, modificări, care împiedică dobândirea cetățeniei Republicii Moldova de către persoane ce se calificau pentru dobândire până la *Legea 132/2017*. În consecință unele prevederi ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV* în redacția *Legii 132/2017* generează situații de apatridie, deși principiile consfințite în actele internaționale, dar și principiile generale ale cetățeniei, prevăzute la articolul 7 literele a), b) și d) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, declară dreptul fiecărei persoane la o cetățenie și evitarea apatridiei.

Autorul Sesizării consideră pasibile de a fi declarate neconstituționale unele prevederi ale actualei redacții ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, dar și unele prevederi ale *Legii nr. 132 din 2017*, care sunt în contradicție cu prevederile alineatului 1 din articolul 8 al Constituției Republicii Moldova, prin care: "*Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte,...*".

În speță:

1. La Articolului 11 alineat (1) litera e) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: "*... cu condiția că, la momentul nașterii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordate de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova.*" Condiționarea enunțată, generează situații de apatridie a copiilor, născuți pe teritoriul Republicii Moldova, ale căror părinți, nefiind cetățeni a Republicii Moldova, nu aveau dreptul de ședere pe teritoriul acestui stat la momentul nașterii copilului.

Sintagma enunțată este neconstituțională deoarece contravine:

- 1.1 Principiului priorității normelor tratatelor internaționale, prevăzut la alineatul 1 din articolul 8 al *Constituției Republicii Moldova* și la articolele 4, 9, 10 alineat (2) ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.
- 1.2 Prevederilor articolelor 7 și 15 din *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, la care Republica Moldova a aderat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990*.

- 1.3 Prevederilor articolului 2 alineatele 1, 2 și articolului 24 alineatele 1, 2 și 3 al *Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, din 16.12.1966*, ratificat de Republica Moldova prin *Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990*.
 - 1.4 Prevederilor articolelor 2, 3, 7, 8 ale *Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, din 20.11.1989*, la care Republica Moldova a aderat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 408-XII din 12.12.1990*.
 - 1.5 Prevederilor articolului 1 litera a) din *Convenția privind reducerea cazurilor de apatridie, din 30.08.1961*, la care Republica Moldova a aderat prin *Legea nr. 252 din 08.12.2011*.
 - 1.6 Prevederilor articolului 4 literele a) și b) și articolului 6 alineat 4 litera e) ale *Convenției Europene cu privire la cetățenie, din 1997*, ratificată de Republica Moldova prin *Hotărârea Parlamentului nr. 621 din 14.10.1999*.
 - 1.7 Principiilor generale ale cetățeniei, prevăzute la articolul 7 literele a), b) și d) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.
2. La articolului 12 alineat (1¹) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: " ... cu vârsta de peste 18 ani, ... ", Condiționarea enunțată, generează situații de apatridie a copiilor, născuți pe teritoriul Republicii Moldova, care din varii motive nu sunt în evidentă ca cetățeni ai Republicii Moldova și care nu dețin dovada cetățeniei. Mai ales sunt expuși la astfel de situații copiii ai căror părinți, iar în unele cazuri și bunici, sunt nedocumentați sau dețin acte expirate/nevalabile ale fostei URSS. Aceste persoane sunt nevoite să fie apatrizi până la vârsta de 18 ani și doar după atingerea majoratului pot cere recunoașterea apartenenței la cetățenia Republicii Moldova.

Sintagma enunțată este neconstituțională deoarece contravine:

- 2.1 Principiului priorității normelor tratatelor internaționale, prevăzut la alineatul 1 din articolul 8 al *Constituției Republicii Moldova* și la articolele 4, 9, 10 alineat (2) ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.
- 2.2 Prevederilor articolelor 7 și 15 din *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, la care Republica Moldova a aderat prin *Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990*.
- 2.3 Prevederilor articolului 2 alineatele 1, 2 și articolului 24 alineatele 1, 2 și 3 al *Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, din 16.12.1966*, ratificat de Republica Moldova prin *Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990*.
- 2.4 Prevederilor articolelor 2, 3, 7, 8 ale *Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, din 20.11.1989*, la care Republica Moldova a aderat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 408-XII din 12.12.1990*.

2.5 Prevederilor articolului 1 litera a) din *Convenția privind reducerea cazurilor de apatridie, din 30.08.1961*, la care Republica Moldova a aderat prin *Legea nr. 252 din 08.12.2011*.

2.6 Prevederilor articolului 4 literele a) și b) și articolului 6 alineat 4 litera e) ale *Convenției Europene cu privire la cetățenie, din 1997*, ratificată de Republica Moldova prin *Hotărârea Parlamentului nr. 621 din 14.10.1999*.

2.7 Principiilor generale ale cetățeniei, prevăzute la articolul 7 literele a), b) și d) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.

3. Articolului I alineat 10 din *Legea nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: „... **alineatul (2) se abrogă**”, prin care a fost abrogat alineatul 2 din articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 112 din 09.06.2011*.

Articolul 20 al *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV* a fost completat cu alineatul (2) prin *Legea nr. 112 din 09.06.2011*.

Abrogarea alineatului (2) din Articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV* generează și/sau perpetuează situații de apatridie în rândul persoanelor născute în afara teritoriului Republicii Moldova, care nu dețin cetățenia altor state, care și-au exprimat dorința de a deveni cetățeni ai Republicii Moldova și anume:

- a) persoanele născute în străinătate care au cel puțin unul dintre părinți, bunici sau străbunici născut pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) persoanele care până la 28 iunie 1940 au locuit în Basarabia, în Nordul Bucovinei, în ținutul Herța și în R.A.S.S.M., urmașii lor;
- c) persoanele deportate sau refugiate de pe teritoriul Republicii Moldova începând cu 28 iunie 1940, precum și urmașii lor;
- d) persoanele care la data de 23 iunie 1990 locuiau legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova și care continuă să locuiască în prezent.

Abrogarea alineatului 2 din articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 112 din 09.06.2011*, este neconstituțională deoarece contravine:

- 3.1 Principiului priorității normelor tratatelor internaționale, prevăzut la alineatul 1 din articolul 8 al *Constituției Republicii Moldova* și la articolele 4, 9, 10 alineat (2) ale *Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.
- 3.2 Prevederilor articolelor 7 și 15 din *Declarația Universală a drepturilor omului*, la care Republica Moldova a aderat prin *Hotărârea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990*.

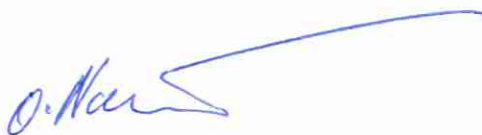
- 3.3 Prevederilor articolului 4 din Convenția privind reducerea cazurilor de apatridie, din 30.08.1961, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 252 din 08.12.2011
- 3.4 Prevederilor articolului 4 literele a) și b), articolul 6 alineat 1 litera a) și alineat 4 litera b) al *Convenției Europene cu privire la cetățenie, din 1997*, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 621 din 14.10.1999.
- 3.5 Principiilor generale ale cetățeniei, prevăzute la articolul 7 literele a), b) și d) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.

6. Cerințele sesizării

Ținând cont de cele expuse și în temeiul prevederilor art. 135 alin. 1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. 1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. 1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, solicit:

1. Admiterea prezentei sesizări.
2. Declararea neconstituționalității prevederilor:
 - a. Articolului 11 alineat (1) litera e) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: ” ... **cu condiția că, la momentul nașterii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordate de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova.**”
 - b. Articolului 12 alineat (1¹) din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*, în redacția *Legii nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: ” ... **cu vârsta de peste 18 ani,** ... ”,
 - c. Articolului I alineat 10 din *Legea nr. 132 din 21.12.2017*, sintagma: „... **alineatul (2) se abrogă**”, prin care a fost abrogat alineatul (2) din articolul 20 din *Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV*.

Cu înalte considerațiuni,

Oazu Nantoi
deputat în Parlamentul Republicii Moldova